

Dosarul nr. 3ra-1223/23
2-23171145-01-3ra-18122023

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani) jud. V. Dodon
Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) jud. A. Bostan, G. Dașchevici, I. Dutca

ÎNCHEIERE

22 decembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Mariana Barașianț în numele și interesele recurentului Leonid Umanetș,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Umanetș împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr.1, Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr. 1/8, terții Comisia Electorală Centrală, Alexei Percemlî, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” și Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională”, cu privire la anularea parțială a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri privind declararea inadmisibilității contestației sau respingerea contestației ca neîntemeiată

conexată cu cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexei Percemlî împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr.1, Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr.1/8, terții Comisia Electorală Centrală, Leonid Umanetș, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” și Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională”, cu privire la anularea integrală a hotărârii și adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă contestația depusă la 18.11.2023,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2023 a Curtii de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 noiembrie 2023, avocatul Mariana Barașianț, în interesele lui Leonid Umanet, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1 (CECEM Chișinău nr. 1), Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr. 1/8 (CECE Bubuieci nr. 1/8), terți Comisia Electorală Centrală (CEC) și Alexei Percemli, prin care a solicitat constatarea nesoluționării cererii prelabile de către CECEM Chișinău nr.1, anularea parțială a Hotărârii cu privire la examinarea contestației lui Alexei Percemli, candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău din partea PP „Partidul Acțiune și Solidaritate” nr. 44-c din 21 noiembrie 2023, în partea admiterii contestației și adoptarea unei hotărâri prin care contestația depusă de Alexei Percemli să fie declarată inadmisibilă integral sau să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea acțiunii, a indicat că la 05 noiembrie 2023 au avut loc alegeri locale generale inclusiv în comuna Bubuieci, municipiul Chișinău.

Conform rezultatelor finale ale alegerilor locale generale în circumscripția electorală comunală Bubuieci, turul I, reclamantul Leonid Umanet, candidat la funcția de primar din partea PP „MAN”, a obținut 991 de voturi valabil exprimate sau 33,49%, Alexei Percemli a obținut 703 voturi sau 23,76%, iar Igor Moraru – 601 voturi sau 20,31%.

Conform rezultatelor finale ale turului II, reclamantul Leonid Umanet a obținut 1248 voturi sau 50,75%, iar Alexei Percemli – 1211 voturi sau 49,25%.

Aceste rezultate nu au fost contestate, nu a fost solicitată renumărarea voturilor, ceea ce înseamnă că reclamantul Leonid Umanet a fost ales în funcția de primar al comunei Bubuieci de către alegătorii/locuitorii comunei Bubuieci.

A menționat că, la data de 22 noiembrie 2023 a recepționat hotărârea nr. 44-c adoptată la data de 21 noiembrie 2023 de CECE Bubuieci.

Conform acestei hotărâri, s-a decis admiterea parțială a contestației depuse de Alexei Percemli (fără însă a menționa în care parte această este admisă), totodată, a fost declarată inadmisibilă cerința privind adoptarea unei hotărâri prin care să se refuze înregistrarea candidatului la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău a lui Leonid Umanet, desemnat de către PP „Mișcarea Alternativa Națională”, ca fiind depusă peste termenul stabilit de lege.

Considerând că această hotărârea este parțial neîntemeiată și urmează a fi casată, la data de 23 noiembrie 2023, a depus cerere prelabilă la CECEM Chișinău nr.1 și CEC.

La 28 noiembrie 2023, ora 16:00, a avut loc ședința CECEM Chișinău nr.1 cu ordinea de zi: examinarea cererii prelabile depuse de reclamant cu solicitarea anulării parțiale a hotărârii nr. 44-c din 21 noiembrie 2023 și, separat, a cererii prelabile depuse de Alexei Percemli cu solicitarea anulării parțiale hotărârii nr. 44-c din 21 noiembrie 2023.

În ședința respectivă au fost prezenți 7 membri CECEM Chișinău nr.1, dintre care 6 cu prezența fizică și 1 membru prin teleconferință, reprezentanta PP „PAS” și avocata reclamantului.

Având în vedere că până a fi votată ordinea de zi a aflat că există și o altă cerere prelabilă referitor la aceeași hotărâre și că această urmează a fi examinată în procedura separată, a solicitat verbal conexarea acestora într-o procedură, având în vedere că obiectul este același, părțile sunt aceleași, procedura administrativă este una

și pentru a evita adoptarea unor hotărâri contradictorii. Această solicitare a fost respinsă.

Respectiv, în ședința CECM Chișinău nr. 1 a fost examinată cerere prealabilă depusă de reclamant, imediat după a fost examinată cerere prealabilă depusă de Alexei Percemli, președinta CECM Chișinău nr. 1 a informat participanții la procedura administrativă că hotărârile vor fi transmise prin intermediul poștei electronice a doua zi.

La data de 30 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, a recepționat Nota informativă, din care rezultă imposibilitatea adoptării unor hotărâri pe marginea cererilor prealabile.

Cu privire la inadmisibilitatea contestației inițiale depuse de Alexei Percemli, a comunicat că la data de 18 noiembrie 2023 Alexei Percemli a depus contestația în adresa CECE Bubuieci nr. 1/8 prin care a solicitat anularea hotărârii nr.9 din 05 octombrie 2023 a CECE Bubuieci cu privire la înregistrarea lui Leonid Umanet în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău și adoptarea unei hotărâri prin care să se refuze înregistrarea candidatului la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău a lui Leonid Umanet, desemnat de către PP „Mișcarea Alternativa Națională”.

Ca temei a fost invocată lipsa studiilor gimnaziale, ca probă fiind prezentată informația eliberată de Ministerul Educației și Cercetării al RM.

Cu referire la prevederile art. 95 alin. (1) din Codul electoral, a indicat că aplicând literal prevederile normei legale citate, ultima zi de depunere contestației cu solicitarea anulării hotărârii CECE Bubuieci din 5 octombrie 2023 a fost 8 octombrie 2023.

Această logică juridică a fost aplicată de către CECE Bubuieci în raport cu solicitarea privind adoptarea unei hotărâri de refuz în înregistrare, însă, din motive neclare, nu a fost aplicată în raport cu solicitarea de anulare hotărârii CECE Bubuieci de înregistrare din 5 octombrie 2023.

În acest sens, consideră că sânt relevante constatările Curții Supreme de Justiție în litigiul electoral, dosarul nr. 3ra-1085/23, decizia din 10 noiembrie 2023.

Consideră că se impune anularea parțială a hotărârii CECE Bubuieci contestate și declararea inadmisibilității contestației inițiale depuse de Alexei Percemli, în temeiul art. 93 alin. (2) lit. c) din Codul electoral.

În altă ordine de idei, a indicat că la data de 14 noiembrie 2023, Igor Moraru, candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci din partea Partidului Politic „Partidul Liberal”, a depus contestația prin care a solicitat anularea hotărârii CECE Bubuieci nr. 9 din 05 octombrie 2023 cu privire la cererea de înregistrare a lui Leonid Umanet în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău din partea PP „MAN”. În motivarea contestației, Igor Moraru a invocat aceleași motive și a anexat aceleași înscrisuri, ca și Alexei Percemli în speța dată. Iar, prin hotărârea cu privire la examinarea contestației lui Igor Moraru, candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, adoptată de CECE Bubuieci nr. 42-c din 19 noiembrie 2023, contestația a fost declarată inadmisibilă.

A accentuat că contestațiile respective au fost depuse după anunțarea rezultatelor turului I al alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023, atunci când s-a constatat că reclamantul Leonid Umanet a trecut în turul II al alegerilor locale.

Deci, aparent, pentru contestatari este important doar interesul personal de a „deveni primar”, ocolind voturile valabil exprimate ale alegătorilor.

În aceeași ordine de idei, consideră că pare suspect faptul că CECE Bubuieci, primind două contestații similare prin obiect, părți, solicitări, probe și motive invocate, a decis să nu le conexeze într-o singură procedură, ci „să lase” una din contestații pentru examinarea după anunțarea rezultatelor prealabile ale turului II. Aparent, în cazul în care Alexei Percemli ar fi obținut mandatul de primar în cadrul alegerilor libere și corecte și contestația depusă de el ar fi fost declarată inadmisibilă sau lăsată fără examinare. O altă logică pentru adoptarea soluțiilor contradictorii la distanța de 3 zile nu se desprinde.

Totodată, a susținut că la caz pot fi aplicate și prevederile de la art. 93 alin. (2) lit. f) din Codul electoral, care impune declararea inadmisibilității, deoarece depunerea unor sesizări din partea concurenților electorali care s-au clasat pe locul II și III în turul I alegerilor locale generale, trebuie să fie interpretat ca și depunerea sesizărilor/contestațiilor din partea aceluiași subiect, acestea conținând aceleași descrieri factice și bazându-se pe exact aceleași temeuri juridice.

Cu referire la prevederile art. art. 96 alin. (1), 92 alin. (2) lit. c) din Codul electoral, a indicat că contestatarul în argumentarea poziției sale invocă nerespectarea condiției prevăzute de art. 161 alin. (2) din Codul electoral, care prevede necesitatea deținerii a cel puțin studiilor generale obligatorii prevăzute la art. 13 din Codul educației nr.152/2014.

Potrivit art. 13 din Codul educației, învățământul obligatoriu începe cu grupa pregătitoare din învățământul preșcolar și se finalizează cu învățământul gimnazial.

Potrivit art. 20 alin. (1) lit. c) din Codul educației, învățământul general cuprinde învățământul gimnazial: clasele V-IX.

Astfel, legea prevede necesitatea deținerii studiilor gimnaziale (sau asimilate, având în vedere că Codul educației a intrat în vigoare la data de 24 noiembrie 2014 și nu are efect retroactiv).

Conform informației prezentate de Direcția generală educație, tineret și sport din 28 septembrie 2023, Leonid Umanet a fost înmatriculat în clasa IX conform ordinului nr. 17 din 05 septembrie 1983 în școala medie serală nr. 14 din orașul Chișinău și a finalizat clasa XI în anul 1986. Ceea ce înseamnă că a fost transferat/înmatriculat în clasa X și în clasa XI.

Cu alte cuvinte, Leonid Umanet dispune de studii gimnaziale obligatorii – clasa IX finalizată.

De asemenea, a indicat că conform informației eliberate de DGETS nr. 01/16-6/4278 din 27 noiembrie 2023, actul normativ cu privire la învățământul public, care a reglementat relațiile sociale în domeniul învățământului în anii 1983-1986 a fost Legea RSSM cu privire la învățământul public din 24 decembrie 1975. Această lege în art. 3 a prevăzut că învățământul general obligatoriu este de 8 clase.

Conform „probei” cercetate de CECE Bubuieci de două ori, în cadrul a 2 proceduri administrative diferite, scrisoarea eliberată de Ministerul Educației și Cercetării la data de 17 noiembrie 2023, rezultă că pentru anii de studii 1983-1986 informații sunt păstrate, însă, probabil, cu scopul de a denatura informația, nu sunt descrise informații ce se conțin în aceste acte, ci doar se invocă că lipsește informația despre rezultatele examenului și eliberarea atestatului, dar nu se indică despre examene a cărui an de studii informația lipsește. O astfel de prezentare a informației

selectiv, poate avea ca scop inducerea în eroare a organului electoral/instanțelor de judecată și de a obține rezultatul dorit – de a deveni primar ocolind votul cetățenilor.

Cert este faptul că informația prezentată de Ministerul Educației și Cercetării nu este completă, nu combate informația eliberată prin scrisoare DGETS municipiul Chișinău și nu constituie probă incontestabilă, care poate sta la baza anulării hotărârii de înregistrare unui candidat, care a fost ales în funcția de primar de alegători în cadrul unui scrutin corect și liber.

La 01 decembrie 2023, Alexei Percemli a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr.1, Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr. 1/8, terți Comisia Electorală Centrală și Leonid Umanet, solicitând constatarea nesoluționării cererii prealabile de către CECE Chișinău nr. 1, anularea integrală a hotărârii nr. 44-c din 21 noiembrie 2023 a CECE Bubuieci nr. 1/8, adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă contestația depusă la 18 noiembrie 2023, să fie anulată integral hotărârea nr. 9 din 05 octombrie 2023 a CECE Bubuieci privind înregistrarea în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, pe numele lui Leonid Umanet și să fie adoptată o nouă hotărâre prin care să se refuze înregistrarea candidatului la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău a lui Leonid Umanet, desemnat de către Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională”.

În motivarea acțiunii, Alexei Percemli a indicat că la data de 18 noiembrie 2023, în calitate de candidat înregistrat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiului Chișinău din partea PP „Partidul Acțiune și Solidaritate” a depus la CECE Bubuieci nr.1/8 contestație prin care a solicitat admiterea contestației, anularea integrală a hotărârii nr. 9 din 05 octombrie 2023 a CECE Bubuieci privind înregistrarea în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, pe numele lui Leonid Umanet și adoptarea unei noi hotărâri prin care să se refuze înregistrarea candidatului la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, Leonid Umanet desemnat de către PP „Mișcarea Alternativa Națională”.

A relatat că la 20 noiembrie 2023 a avut loc ședința CECE Bubuieci nr. 1/8 în care s-a început examinarea contestației, s-au expus părțile, iar președinta CECE Bubuieci nr. 1/8 a dispus întreruperea ședinței pentru ziua de 21 noiembrie 2023.

În ziua de 21 noiembrie 2023 a avut loc continuarea ședinței a CECE Bubuieci nr. 1/8, părțile și-au susținut pozițiile expuse în contestație și, respectiv, în referință.

Consiliul electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr.1/8 la 21 noiembrie 2023 a intrat în deliberare și în aceeași dată a pronunțat dispozitivul prin care a decis că contestația se admite, se anulează hotărârea nr. 9 din 05 octombrie 2023 privind înregistrarea în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, pe numele lui Leonid Umanet și se emite o nouă hotărâre prin care se refuză înregistrarea candidatului la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău a lui Leonid Umanet, desemnat de către Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Moldova”.

Ulterior, la 22 noiembrie 2023, CECE Bubuieci nr.1/8 i-a înmânat Hotărârea nr. 44-c din 21 noiembrie 2023 în care s-a regăsit, de fapt, un alt dispozitiv, și anume: „1. Se admite parțial contestația depusă de dl Alexei Percemli, candidat la funcția de primar al comuna Bubuieci, municipiul Chișinău, prin care solicită anularea hotărârii

nr. 9 din 05 octombrie 2023 a Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr.1/8 cu privire la înregistrarea domnului Leonid Umanet în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, desemnat de către Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Moldova”. 2. Se declară ca inadmisibilă cerința privind adoptarea unei hotărâri prin care să se refuze înregistrarea candidatului la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău a dlui Leonid Umanet, desemnat de către PP „Mișcarea Alternativa Moldova” ca fiind depusă peste termenul stabilit de lege. 3. Hotărârea intră în vigoare la data adoptării, se transmite Comisiei Electorale Centrale, prin intermediul CECM nr.1 Chișinău și poate fi contestată în decurs de 3 zile de la data adoptării, prin depunerea cererii prealabile la organul electoral ierarhic superior, (adresa: municipiul Chișinău, str. Ștefan cel Mare, 83).”

A remarcat că în partea descriptivă a hotărârii nr.44-c a CECE Bubuieci nr.1/8, și anume, la pct. 8 se menționează că „în contextul celor redată supra, raportând circumstanțele de fapt la circumstanțele de drept invocate de către contestatar, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale comună Bubuieci nr.1/8 a constatat că hotărârea nr. 9 din 05 octombrie 2023 cu privire la cererea de înregistrare a domnului Leonid Umanet în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, desemnat de către PP „Mișcarea Alternativa Națională” a fost emisă contrar prevederilor legale, viciu evident – lipsa actelor de studii (certIFICATE/atestat sau diploma de absolvire), iar Consiliul fiind dus în eroare de către candidatul electoral la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, Leonid Umanet despre existența acestor acte de studii, prezentând doar o confirmare ce atestă că ultimul frecventat instituția de învățământ, dar nu și susținerea examenelor de absolvire și eliberarea diplomei de absolvire sau atestat de studii. În acest sens, Consiliul electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr.1/8 consideră că contestația urmează a fi admisă parțial în partea ce ține de anularea hotărârii Consiliul electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr.9 din 05 octombrie 2023 cu privire la înregistrarea domnului Leonid Umanet în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău”.

A susținut Alexei Perceplî că la întrebarea lui, în momentul când a făcut cunoștință cu hotărârea nr.44-c a CECE Bubuieci nr.1/8, către membrii CECE de ce în ședința din 21 noiembrie 2023 a fost pronunțat un dispozitiv, iar a primit o altă soluție, aceștia au relatat despre faptul că la data de 22 noiembrie 2023, în momentul perfectării hotărârii de către membrii CECE Bubuieci, în sala de ședințe a Primăriei comunei Bubuieci au dat buzna un grup de persoane conduse de candidatul la funcția de primar al comunei Bubuieci, Leonid Umanet care au strigat și amenințat fiind supuși stresului, bruscărilor, înjosirilor, ca într-un final din cauza acestor circumstanțe să emită o asemenea hotărâre. Membrii CECE Bubuieci nr.1/8, pe marginea celor întâmplare în data de 22 noiembrie 2023 atunci când perfectau hotărârea nr. 44-c, au sesizat Inspectoratul General de Poliție și Procuratura Generală a RM prin depunerea plângerii la data de 24 noiembrie 2023.

Printr-o asemenea hotărâre și mai ales dispozitiv, CECE Bubuieci nr.1/8 a încălcat grav normele de drept, inclusiv normele de drept din domeniul electoral, nu s-a expus asupra tuturor cerințelor, iar în pct. 3 din dispozitiv, spune că se transmite hotărârea Comisiei Electorale Centrale. Or, potrivit Codului electoral, organul

ierarhic superior în acest caz este Consiliul Electoral de Circumscripție Electorală municipiul Chișinău nr.1.

Având în vedere dezacordul față de hotărârea CECE Bubuieci nr.1/8 nr. 44-c, la 24 noiembrie 2023 a depus cerere prealabilă în adresa CECM nr.1, prin care a solicitat admiterea cererii prelabile, anularea integrală a hotărârii nr.44-c din 21 noiembrie 2023 a CECE Bubuieci nr.1/8, adoptarea unei noi hotărâri prin care să admită contestația depusă la 18 noiembrie 2023 de către candidatul înregistrat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău din partea PP „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Alexei Percemli, să anuleze integral hotărârea CECE Bubuieci nr.9 din 05 octombrie 2023 privind înregistrarea în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, pe numele lui Leonid Umanet, să adopte o nouă hotărâre prin care să se refuze înregistrarea candidatului la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău a lui Leonid Umanet, desemnat de către Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională”.

A indicat că în ședința din 28 noiembrie 2023, Consiliul Electoral de Circumscripție Electorală municipiul Chișinău nr.1 a supus examinării cererea prealabilă, părțile s-au expus, iar la data de 30 noiembrie 2023 președinta CECE Chișinău nr.1 a remis în adresa părților Nota informativă prin care a comunicat că la ședință au fost prezenți 7 membri, iar pentru admiterea cererii prelabile a candidatului la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, Alexei Percemli, au votat 3 membri „pentru” și 4 membri „împotriva”. Respectiv, CECE Chișinău nr.1 a comunicat că ambele hotărâri nu au fost adoptate, deoarece nu au întrunit condițiile art. 35 alin. (10) din Codul electoral, adică nu a avut numărul necesar de voturi și anume majorității absolute a membrilor consiliului”. Totodată, recomandă CECM Chișinău nr.1 adresarea în instanța de judecată în decurs de 3 zile, la Judecătoria Chișinău, sediu Rîșcani (adresa: municipiul Chișinău, str. Kiev, nr. 3).

Prin încheierea din 01 decembrie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a fost dispusă conexarea cauzelor în speță pentru a fi examinate într-o procedură.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial acțiunea depusă de avocata Mariana Barașianț, în interesele reclamantului Leonid Umanet, împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1, Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr. 1/8, terți Comisia Electorală Centrală și Alexei Percemli și s-a anulat hotărârea cu privire la examinarea contestației lui Alexei Percemli, candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” nr. 44-c din 21 noiembrie 2023, în partea admiterii contestației și s-a emis o nouă hotărâre prin care contestația depusă de Alexei Percemli la data de 18 noiembrie 2023 privind anularea integrală a hotărârii nr. 9 din 05 octombrie 2023 a Consiliului electoral de circumscripție electorală comunale Bubuieci privind înregistrarea în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, pe numele dlui Leonid Umanet și adoptarea unei noi hotărâri prin care să se refuze înregistrarea candidatului la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, Leonid Umanet desemnat de către Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională” s-a declarat integral inadmisibilă ca depusă tardiv, în rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Alexei Percemlî împotriva Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr.1, Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr.1/8, terți Comisia Electorală Centrală și Leonid Umanet, privind anularea integrală a hotărârii Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr. 1/8 nr. 44-c din 21 noiembrie 2023, adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă contestația depusă la 18 noiembrie 2023, să fie anulată integral hotărârea nr. 9 din 05 octombrie 2023 a CECE Bubuieci privind înregistrarea în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău, pe numele dlui Leonid Umanet și să fie adoptată o nouă hotărâre prin care să se refuze înregistrarea candidatului la funcția de primar al comunei Bubuieci, municipiul Chișinău a lui Leonid Umanet, desemnat de către Partidul Politic „Mișcarea Alternativa Națională”.

La 7 decembrie 2023, Alexei Percemlî a declarat apel împotriva hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 14 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Alexei Percemlî.

S-a casat hotărârea din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și s-a emis o decizie nouă potrivit căreia:

Acțiunea în contestare formulată de Leonid Umanet, s-a admis parțial.

Acțiunea în contestare formulată de Alexei Percemlî, s-a admis integral.

S-a anulat integral hotărârea Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr.1/8 nr. 44-c din 21 noiembrie 2023.

Acțiunea în obligare formulată de Alexei Percemlî, s-a admis integral.

S-a obligat Consiliul electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr. 1/8 să emită act administrativ individual cu privire la retragerea hotărârii Consiliului electoral al circumscripției electorale comunale Bubuieci nr. 9 din 05 octombrie 2023 „cu privire la cererea de înregistrare a domnului Umanet Leonid în calitate de candidat la funcția de primar al comunei Bubuieci, mun. Chișinău, desemnat de către PP „Mișcarea Alternativa Națională”.

La 16 decembrie 2023, ora 20:54, prin intermediul poștei electronice, avocatul Mariana Barașianț în numele și interesele recurentului Leonid Umanet, a declarat recurs, solicitând să fie declarat admisibil recursul, examinarea recursului cu invitarea participanților în ședință, admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 14 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și adoptarea unei decizii noi de respingere a cererii de apel și menținerea hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea recursului, a invocat că decizia instanței de apel este arbitrară și se bazează pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

În context, reprezentantul recurentului a susținut că instanța de apel în motivarea soluției sale, a indicat că la emiterea actului administrativ individual (hotărârea nr. 9 din 05 octombrie 2023) ar fi stat informații care s-au dovedit a fi greșite, făcând trimitere la scrisoarea Ministerului Educației și Cercetării.

Totodată, instanța de apel în decizia contestată nu s-a expus referitor la argumentul privind depunerea contestației peste termen, precum și, nu s-a expus referitor la poziția primei instanțe în acest sens, care a reținut faptul depunerii contestației peste termenul prevăzut de art. 95 alin. (1) din Codul electoral, constatând că, nerespectarea termenului de înaintare a contestației se datorează, în exclusivitate,

comportamentului pasiv și indiferent al reclamantului Alexei Percemlî, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună credință de drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

Prima instanță a reținut că, în speță, reclamantul Alexei Percemlî în acțiunea depusă indică că a aflat despre existența circumstanțelor care au servit ca temei de depunere a contestației la data de 15 noiembrie 2023. Însă, în ședința de judecată reclamantul a explicat, că anterior a mai depus o contestație similară, care s-a finalizat cu hotărârea emisă de organul electoral ierarhic superior din 14 octombrie 2023, pe care nu a contestat-o în instanța de judecată. Mai mult ca atât, la depunerea contestației peste termenul prevăzut de lege, reclamantul Alexei Percemlî nu a solicitat repunerea în termen.

În sensul dat a accentuat asupra argumentelor invocate referitor la tardivitatea contestației inițiale depuse de intimatul Alexei Percemlî.

La fel, consideră că nu au fost apreciate probele atașate la materialele dosarului, și în special înscrisul nr.08/02/CECEMC nr. 1 din 12 octombrie 2023, semnat de Președintele CECEM Chișinău nr. 1 Viorica Gadîmba, prin care se confirmă constatările primei instanțe și declarațiile intimatului că a cunoscut despre faptul că recurentul la depunerea setului de acte pentru înregistrare a prezentat confirmare eliberată de DGETS, a contestat acest fapt încă la 9 octombrie 2023, contestația a fost respinsă și intimatul Alexei Percemlî a decis deliberat să nu conteste în instanța de judecată actul respectiv.

Un alt argument invocat de reprezentantul recurentului este că decizia contestată este în contradicție cu jurisprudența Curții Supreme de Justiție, făcând referire în principal la cauza nr. 3ra-1085/23.

Astfel, reprezentantul recurentului consideră că interpretarea legii din decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, iar prin admiterea recursului se consolidează jurisprudența Curții.

În contextul dat, a conchis că se confirmă poziția primei instanțe privind inadmisibilitatea contestației pe motiv de tardivitate, dar și apare un alt temei de inadmisibilitate - există o hotărâre/ soluție adoptată între aceleași părți, pe aceleași temeuri și referitor la același obiect.

De asemenea, a atras atenția instanței de recurs asupra faptului că instanța de apel a depășit limitele examinării în apel, a modificat solicitările intimatului Alexei Percemlî astfel, ca să le admită, a cercetat probele selectiv, luând în considerare doar poziția expusă în scrisoare Ministerului de Educație și Cercetare, ignorând alte probe administrate.

Astfel, a menționat că în cadrul examinării cauzei în prima instanța au fost prezentate materiale din dosarul administrativ care au stat la baza emiterii confirmării de DGETS, și anume ordine privind transferului recurentului dintr-o clasă în altă și admiterea lui pentru susținerea examenului de absolvire clasei XI, dar și confirmările eliberate în acest sens de instituția de învățământ care păstrează arhivele.

De asemenea, în instanța de apel, recurentul Leonid Umanetș a declarat că, odată cu înrolarea în armată, a susținut examene înainte de ceilalți, în luna mai 1986. Actul de studii pentru clasa VIII a fost prezentat instituției de învățământ la intrarea în clasa IX, iar în anul 1988 instituția de învățământ a fost lichidată, motiv din care actele nu s-au păstrat.

Recurentul Leonid Umanet a declarat că a făcut armata în aviație, ceea ce presupunea în anii 80 existența studiilor medii.

În aceeași ordine de idei, luând în considerare faptul că pentru a fi ales primar este necesar de a deține cel puțin studii obligatorii (gimnaziale), în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, au fost administrate și cărțile / registrele școlare prin care se confirmă existența studiilor similare celor gimnaziale.

Conform cărții de eliberare atestatelor pentru anii 1962 - 1985, recurentul Leonid Umanet este indicat sub nr. 32, de asemenea este indicat numărul atestatului - A499064, data hotărârii de eliberare atestatului - 11.06.1983 și semnătură recurentului.

Nici această probă nu a fost apreciată de instanța de apel, deși în cadrul examinării cauzei s-a atras atenția asupra conținutului acestui înscris.

De asemenea, consideră important de atras atenția instanței de recurs asupra declarațiilor președintei Consiliului Electoral de circumscripție Electorală comunale Bubuieci în instanța de apel - la examinarea setului de acte depus de recurent a solicitat opiniei de la organe electorale ierarhic superioare și a primit răspuns scris de la CECM Chișinău privind corespunderea actelor depuse prevederilor legale, dar și răspuns verbal de la CEC precum că refuzul în înregistrare poate fi considerat încălcarea dreptului recurentului de a fi ales.

În conformitate cu art. 95 alin. (1) din Codul electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

În virtutea alineatului 8 al aceluiași articol, înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 14 decembrie 2023, și conform extrasului din poșta electronică, decizia instanței de apel a fost notificată reprezentantului recurentului la 15 decembrie 2023, ora 17:08 (f.d. 53, vol. III).

Astfel, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

La 19 decembrie 2023, președintele Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău nr. 1 a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de recurs ca nefondată și neargumentată.

La 20 decembrie 2023, reprezentantul PP „PAS”, Rita Lefter-Șimașco, a depus referință la recursul depus de avocatul Mariana Barașianț în numele și interesele recurentului Leonid Umanet împotriva deciziei instanței de apel, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Tot la 20 decembrie 2023, Alexei Percemli, a depus referință la recurs, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de avocatul Mariana Barașianț în numele și interesele recurentului Leonid Umanet, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1), (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de avocatul Mariana Barașianț în numele și interesele recurentului Leonid Umanet, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția

pronunțata de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de avocatul Mariana Barașianț în numele și interesele recurentului Leonid Umanet, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

Cu referire la obiecția din cererea de recurs, potrivit căreia Decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2023 e în contradicție cu practica Curții Supreme de Justiție atestată prin decizia în cauza nr.3ra-1085/23, Completul de judecată conchide că este una neîntemeiată, bazată pe mențiunea selectivă a unor aspecte din decizia în cauză, fără a o analiza ca un tot întreg.

Din conținutul deciziei este clar că Curtea Supremă de Justiție, declarând inadmisibilă o pretenție a lui Cuțchi Dmitri pe motivul omiterii termenului de contestare, concomitent a obligat Consiliul electoral al circumscripției electorale locale comuna Cotova nr.14/5 să emită o hotărâre de respingere a cererii lui Ion Berladean de înregistrare în calitate de candidat la funcția de primar.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenții argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de avocatul Mariana Barașianț în numele și interesele recurentului Leonid Umaneț.

Conform art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral și în conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de avocatul Mariana Barașianț în numele și interesele recurentului Leonid Umaneț, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc